

СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Сучасність диктує свої закони формування освітнього простору в світі й в Україні. В умовах глобалізації, швидкого розвитку технологій освіта не може залишатися осторонь. В Україні, окрім вищевказаних факторів, свій вплив на зміни вносить інтеграція нашої держави у Європейський освітній простір. Усі ці факти формують особливості освітнього простору в Україні, зокрема, і дошкільного освітнього простору.

Держава бере активну участь у формуванні законодавчого поля освіти. Це бачимо в низці законодавчих ініціатив: Законі України «Про дошкільну освіту» зі змінами за 14.02.2017 р., Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки, затверджених програмах розвитку «Соняшник», «Дитина», «Оберіг», «Українське дошкілля», «Я у Світі» та ін.

Нормативну базу Законів України спрямовано на збереження здоров'я дітей, підвищення якості освіти, всебічний розвиток дитини, становлення її духовного, психічного та фізичного здоров'я, на інтелектуальний розвиток дітей, на неперервний процес самоосвіти. Важливим є розвиток наукової та інноваційної діяльності, сприяння їх впровадженню в реалії життя [5]. Програми «Оберіг», «Соняшник» висвітлюють важливість розвитку дітей періоду до трьох років. Головною метою програм є створення системи навчання, що забезпечить самовдосконалення особистості, формування інтелектуального і культурного потенціалів [1],[2].

Останні десятиліття суттєво змінили освітній простір дошкілля. Із розвитком досліджень у психології та досліджень мозку людини виникають нові цікаві факти, що говорять про сприятливі умови для навчання саме в ранньому віці. Як наслідок на даний час відома низка методик, які є базою дошкілля: методики В.В. Воскобовича, М.О. Зайцев, М. Монтесорі, Б.Н. Нікітіна й інші. Ці

методики спрямовані на розвиток дитини, на розвиток-граючись: квадрат Воскобовича, кубик Зайцева, «Унікуб» Нікітіна. На сьогодні також великий інтерес викликають методики професора Макото Шичида, Масару Ібука, Сініті Судзукі та іню, що допомагають розвивати дітей, їхні здібності, не забуваючи про гармонію у розвитку особистості, у вихованні здібності до самовмотивованого навчання.

Самомотивація – важлива дрібничка, наявність якої в навчальному процесі робить колосальні звершення в освіті особистості впродовж усього життя. Отже, закладене, чи вірніше сказати, не вбите бажання вчитись та пізнавати в дошкільному віці зробить переворот в освіті, виведе її на якісно новий рівень. Такі паростки вже є в Україні. Це діти 14-17 років, які завдяки роботі батьків та центрів раннього розвитку, завдяки інноваційним методам навчання наразі є прикладом вмотивованих Особистостей, якісно нового виховання та навчання. Нажаль, поки це не носить масового характеру, й альтернативні інноваційні методи в навчанні досить повільно впроваджуються в систему освіти, але зміни так чи інакше будуть. Адже якісно нові стандарти гуманізму, професіоналізму вже зростають у хвилю нової нації, нового життя Держави Україна.

Сучасна освіта сьогодні будується на філософії «людиноцентризму», гуманності. Гуманістичне спрямування, перехід від моделі суб'єкт-об'єкт до моделі, в якій дитина теж стає суб'єктом освіти. У програмі «Українське дошкілля» бачимо орієнтованість на особистість дитини, на формування системи цінностей, на поняття традицій, на гармонійний розвиток дитини у співпраці з компетентними педагогами та батьками [3,с.7].

Великий вплив на цей процес мають роботи Ш.О. Амонашвілі. Він бачить у дитині свого вчителя, а таку співпрацю розглядає як найсприятливішу форму становлення особистості [1]. В основі такого світогляду лежить глибока філософія, любов та повага до життя, до дитини. Важливо не пропустити момент, надати правильний приклад морального та духовного багатства в дорослому оточенні дитини, виховувати естетичну красу, духовну та фізичну гармонію, любов до природи, до всього живого.

Не менш важливим є впровадження в освіту інклюзивного навчання. Це крок до цивілізованого, високоморального суспільства. Розуміння потреб інших людей, їхнього болю, труднощів дозволить виростити дитину, яка вміє думати про інших, а дитині з особливими потребами дозволить відчувати себе членом суспільства, а не «ізгоєм». Це сприятиме більш гуманному та адекватному ставленню дітей одне до одного, розумінню потреб кожного. Зазвичай, починати цю роботу треба з раннього дитинства, щоб зробити більш легким входження дітей з особливими потребами в соціум, щоб навчити їх спілкуватися з іншими.

Отже, на первинну ланку освітньої системи покладено важливу функцію: берегти та плекати природне бажання дитини вчитися та пізнавати. Саме в дошкільному віці це можна зробити найбільш природнім шляхом. Діти, які отримують увагу, любов, знання, зростають особистостями, які мають бажання вчитись, які знають, чого вони хочуть і знаходять можливості для досягнення цілей, стають самодостатніми.

Входження України в структуру Європейського союзу мотивує державу до вдосконалення освітньої системи, до виходу на новий рівень, конкурентоспроможний в умовах сучасності, в умовах відповідності стандартам Європи. Це позитивний момент, але важливо не втратити в цьому процесі своєї ідентичності, на основі якої потрібно створювати власну досконалу систему освіти. Не копіювання, а осмислене запозичення нового, застосування найбільш результативних засобів формування та розвитку власної освітньої програми створить в Україні якісно новий освітній простір, в якому зростатиме «цвіт нації».

ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвили Ш.А. Баллада о воспитании. Истинное воспитание Ребёнка – в воспитании самих себя. – Донецк: Изд-во «Ноулидж», 2008. – 172с.
2. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник»/ Л. В. Калуська. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 144 с.

3. Програма розвитку дітей від пренатального періоду до трьох років «Оберіг». – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 160 с.
4. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»/О.І.Білан, Л.М.Возна, О.Л. Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 264с.
5. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України: від 25.06.2013 р., № 344/2013.